

De épen azért, mivel e törvényellenes jog-egyedáruskodás — egy olly jogszegény nép irányában történt, mellynek a törvényhozó testületben, ki érdekében felszólalhatna, semmi képviselője, a járásbeli törvényszolgáltató tisztviselők tettei ellen semmi ellenőre nincs, sőt ellenükben az utolsó szolgabírónak, eskütnök, jegyzőnek akarata vértörvény; épen ezért, mondom, mégis érdemel némi ügyelmet, annyival is inkább érdemel pedig, mert ez igen tisztelt szabadelvek (!) olly kifoghatlanok a kormányának a mérséklettség korlátai közt előhaladásunk érdekében tett, bármilyen irányos intézkedése elleni ovástételben, olly kifoghatlanok a törvényszegés elleni fölajdulásokban, hogy rajokodásoktól a törvény legszentebb célra tett alkalmazása sem ment, máhlyt az a kormány által történik; nekik pedig szabad a törvényt és jogosságot tetszés szerint feláldozni személyes érdekeiknek.

A tény röviden ez. A napokban történetesen szóba eszedem két vidéki adózóval. Több szó között előfordult az adózó nép sorsa; én értelmökhez alkalmazólag kezdém nekik magyarázni, hogy az ország kellő méltánnyal fogta fel érdekeiket, 's hogy őket illeleg polgárosítani 's jogokban részesíteni akarja a körülményekhez képest, 's már is alkottattak számukra törvények, engedtetek nekik jogok, hogy előjárókat 's különösen jegyzőjüket szabad tetszés szerint választathaják, földet bírhatnak, magokat megváltathaják 'sat. Mire ők felszólalnak: „Haj uram, csak könyvben van az ugy, de nem mi köztünk; választanánk bizony, ha a sz. bíró ur ott nem volna; de bizony csak ugy kell nekünk járni, a hogy ő fűja, különben van kelete a palczának, 's akkor aztán kihez menjünk panaszra? az ő szava igazabb, mint sok ezeké; így volt a napokban is, jegyző kellett nekünk, 's az lett, kit sz. bíró ur akart.“ — Itt szavába vágék a beszélőnek, hogy mondja el, mint történhetett az, 's ő így folytatá: „Hat év alatt uram két jegyző került már köztünk a nemes megye kezére, az első, kit az urak comendáltak, de bizony nagyon megcsalákoztunk benne, annyira, hogy sok istentelen tettei miatt kénytelenek voltunk őt feladni a megyére; 's csakugyan nagy sokára ki is tetek, de mennyi hurczolatást kellett azalatt szenvednünk a tisztviselőktől, azt csak az isten tudná, pedig lám igazságunk volt, mert a megye kitétte, a másik, ki az előbbi után következett, 's kit legközelebb kitétt a megye, N. — No már ezt is az urak comendáltak, még pedig esküit ur és járásbeli sz. bíró ur; ő candidáltis, 's ezzel is ugy jártunk, ez még helységünk szegény népét is ugy megkárosította, hogy csak győzzék fizetni; ezt is legközelebb kitétte a megye. — No már kettővel így jártunk, kit az urak hoztak közibük; feltettük magunkba, hogy most már nem hajtunk senkire, hanem azt választjuk, a kit ismerünk; hogy hát ki ne jatszanak az urak és ismét azt ne adják nyakunkra, kit ők akarnak, mert már gyanakodtunk, mivel sz. bíró ur — azalatt míg a legközelebb kitétt jegyző pere folyt — kiadott hozzánk egy irnokot, N. urat, ki a kitétt megválasztásakor is akart már hozzánk jönni; de akkor sz. bíró urnak, meg nekünk is nem tetszett, valamint most sem tetszik; gyanakodtunk, mondom, hogy N. urat akarja hozzánk adni; elmentünk hát egy folyamodással másod-alispán urhoz, 's kértük, engedné meg nekünk a törvényszerinti szabad választást, 's engedné meg különösen a folyamodásban megnevezett két előtünk ismert egyének egyikének, u. m. vagy F. ügyvédnek, vagy M. urnak megválaszthatását. Az alispán ur szívesen fogadott, 's azt mondá, hogy „felesleges ezen folyamodás barátim, válaszd ki a kit akarnak, 's a kiből bizodalom van.“ Ez nekünk nagyon jól esett, mert biztosítva hittük magunkat, hogy már most szabadon választunk, 's ha bajunk lesz is a jegyzővel, nem okozunk senkít. Azonban reményünk nem soká tartott, mert sz. bíró ur megizente, hogy Julius 17én jegyző-választásra meg fog jeleni. — Helységünk öszves lakossága senkít sem akart mást, mint vagy T.—t, vagy M. urat. Megjelen sz. bíró ur a rendelt napon, mi neki is beadtuk a már alispán urnak beadott folyamodás mását, 's nyilvánítottuk kívánatunkat; de már sz. bíró ur nem ugy beszélt mint alispán ur, hanem F. ellen kifogást tett, mit? nem tudjuk; M. ellen szinte azt mondotta, hogy magát nála nem jelentette, tehát nem candidálható; no hogy F. ellen kifogásokat tett, megnyugodtunk, mert hallottuk is, hogy F. nem fogadta el meghívásunkat, pedig bizony nálunk megélhet egy becsületes ember; de hogy M. urat miért nem engedte hát választanunk, az sehogys se fér fejünkbe. Elszomorodva láttuk hát, hogy ismét kelepczében vagyunk, 's hogy bizony csak az lesz megint, a kit sz. bíró ur akar. Mi történik? megjelenik egyik uraság részéről az ügyvéd, 's hoz magával egy mindenik uraság által ajánlott egyént, 's bemutatja szolgabíró urnak; feltettük erre mi is néhányan, hogy hát inkább ezt tesszük, mint a sz. bíró ur által ránk erőszakolt N. urat, mert higye meg uram, ha erőszakkal akarnak az emberre valakit tolni, csak azért sem kell; nekem ugyan még az étel sem kéne, ha azt valaki belém akarná tolni. De bizony mi hiába rugódoztunk a hatalmas ösztön ellen, mert a lakosság egészen elkedvetlenedett, 's hogy ha azon két egyéntől, kibe a közbizodalom összpontosult, elűtetett, hát tegye sz. bíró ur a kit akar. 'S így lett aztán uram, hogy sz. bíró ur este 7 órakor kiadta a kisbírónak a parancsot, hogy holnap 7 óra, a legnagyobb dolog-időben uram! holott az illyes dolgok nálunk vasárnap szoktak történni, jegyző-választásra parancsolja a faluházához a népet, 's a jámbor kisbírák még éjfélután is hajbázták a fáradt népet jegyzőválasztásra; 's mégis reggel — miért, miért nem — megakartá sz. bíró ur vágatni a kisbíró. No 's uram, mit mond hozzá? ha ez nem ármány, nem kijátszás, akkor nem tom mi más, a szegény paraszt embert éjjel a legnagyobb dolognapon parancsoltatni be, ha soha jegyzőnk nem lesz, se menünk volna. Ugy is lett; felmentek 600 ember közül valami 80-an, többnyire

parasztok, kiket sz. bíró ur maga részére megszerzett, 's ezek előtt megcandidálta sz. bíró ur az uradalmi ügyvéd által ajánlott Cs. urat, ki, azt mondják, bizonságot is mutatott elő — mert én ott nem voltam — de sokkal jobban kikiabálta N. nevért 's rá intett az emberekre 's fejenkint megkérdezte a jelenvoltagekat, hogy kire szavaznak? tudja pedig uram, mit tesz az!! még is volt néhány disznószívű, ki Cs. re szavazott, de majd szemmel is tartja azokat sz. bíró ur; mert hiába, nekünk ő urunk istenünk — jobban felünk tőle mint a tatártól, mert neki minden szabad; — mernénk csak mi valamit szólni, tustint pártoskodók volnánk; akkor aztán utnekv vernek; bizony higye meg uram, hogy mikor apámmal a török háborura vittünk eleséget, nem feltünk ugy mint most, ha azt halljuk, hogy a sz. bíró ur jó; ollyan is a mi népünk, mint a legalábbvaló rabszolga; — no 's aztán 60 ember választott 600 embernek jegyzőt — 's most így vagyunk — akabotába összevissza, helységünk ügye, jóléte, a közbizodalom hiánya miatt mindennap alább; szólni nem merünk, turni kell, hát mit tesz a szegény ember egyebet? Az uradalmi ügyvéd vártig felszelgett, hogy ő így tesz panaszt, amugy tesz panaszt; de biz az se mer a sz. bíró ur ellen.“ Így szolt a szegény paraszt, 's szavában annyi természetesség, arczában annyi kifejezése volt az elnyomás mély fájdalomának, hogy szavában kétkedni szentségtörésnek tartám —; de felette megilletődöm e nép sorsán, midőn megkért a beszélő, hogy senkinek ki ne jelentsem beszédét, mert ugy ő egész életében üldözötti fog, pedig sz. bíró ur megteszi a mit akar, — még is kerülhet érte. —

És már most tisztelt közönség — 's különösen híresztelt szabadelvűség hősei — mondjátok meg nekem, illy eljárás, illy megrablása a népjogának támaszthat-e csak legkisebb rokonszenvet, szülhet-e csak legkisebb bizodalmat a népben a tisztviselők iránt? várható-e, hogy illy kezeleké közt a nép valaha szabadabb irányra fejlődjék ki az elnyomás és rabszolgaság buta nyomorából? lehet-e reményelni, hogy e jogszegény nép nagyobb polgári jogok helyes gyakorlata megérjék, midőn azon valóban csekély engedménytől is így fosztatik meg, 's így ferditetik el a törvény szemelattára, 's így méltéyzetik meg az jó eleve aljas korteskedés által, meg pedig szabadelvű tisztviselő által. — Világos innen, ki a nép ellensége! honnan csikarta ki a tisztelt sz. bíró ur az 1836ik 9d. t. cz. lől azt, hogy a jegyzőséget elnyerni szándékozók magokat nála bejelentsek? honnan azt hogy ő candidál? hiszen ez merőben ellenkezik a szabad választással, 's a sz. bíró urnak jelen sem kell ott lenni, annyival inkább korlátozni a nép jogát; ha a választott egyén ellen kifogása van, azt megteheti a megye részéről aztán, elmozdíthatja hivatalától, mert ha csakugyan candidatióval akarta vo na a törvény megszorítani a nép ezen jogát, akkor a candidálhatóság nyilvános kifejezéssel nem sz. bíró urnak, hanem a földesuraságnak adta volna, mint a bíró-választásnál, kinek atyai hatalma van a nép felett.

Nagyon kár szabadelvű urak a nép erszényére kegyenczeket tartani; kár pedig illy kegyencznek, ha nem lát maga iránt rokonszenvet, a nép nyakára tolakodni, mert — ott bizonyosan nem — működhetendik soha sikerrel, pedig ez a fejledező népek feletle káros, és maholnap alkalmasint fontos szerep jut a falusi jegyzőknek; szükséges hát oda az értelmes és bizodalomban részesülő egyén.

És most ezenkívül ha igaz az, hogy már két külfolyás által választott jegyzővel olly károsodást szenvedett a nép, avagy ha semmi más, nem parancsolja-e a méltánnyosság, hogy szabad tetszésre bízzák a népek a választás, melly már csakugyan e részben elveszté bizalmát a hatalmas ajánlók irányában; hogy pedig elveszté 's bizalmatlankodott a sz. bíró ur irányában, azzal mutatta meg, ha igaz, hogy joga gyakorolhatásáért alispán urhoz előlegesen folyamodott; ezt tudni kell az alispán urnak, 's mégis így kijátszatt; ez sok ez orvosolatlan nem maradhat; és hol vannak illyenkor az uradalmi ügyvédek? kik a földbírtok, a robotolás kívánásában olly hősek, itt volna helye az óvásnak urak! perse nem akarnak fache-be jönni a sz. bíró ural. — Méltánnyos hát és igazságos, hogy a törvény megsértése helyreállítassék, a népek joggyakorlata visszaadassék, 's megmagyaráztassék neki, hogy országos törvény által engedett joga megsértője ellen büntetés nélkül folyamodhatik az illető törvényhatósághoz.

Nektek pedig fiatal ügyvéd urak, azon mondanivalóm van, hogy ha a nép bizodalommal fordul hozzátok, kár vonakodnotok a nép embereül lenni, mert bizony míg itt az ügyvédek legiói közt lelármáztatok a becsületes mérsékelt-elvű szónokot — nyom nélkül töltvén el a drága időt, addig a nép közt sikerrel mozdíthatnátok elő a nép és magatok jólétét.

Ezt a nép ügyében elmondani kötelelességemnek ismerem, annyival inkább, mivel egy megyei gyűlésen azt hallattam „hogyha nem ugy cselekszünk a mint kell, mindenki kötelelességünk teljesítésére utasíthat bennünket, ha tisztviselők vagyunk is.“ — 'S ez ugy hiszem elég arra, hogy a nép elégtételt nyerjen. — Bu day.

(Egy példánya azon iratoknak, mellyeket a tiszai ev. egyházak főtiszt. Jozeff Pál sup. urhoz, hivatala további viselésére intéztek.) Azok számára, kik netalan hajlandók volnának főtiszt. Jozeff Pál urat némi következtetlenségről vádolni a miatt, hogy superintendensi hivatalát, mellyről a m. e. Jolsván tartott e. ker. gyűlésen alkalmával nyilvánosan lemondott, a f. é. Dobsinán tartott e. ker. gyűlésen, ismét megtartotta — kötelelességünknek tartjuk, a sok — mind az egyes egyházaktól, mind pedig esperességektől hozzá érkezett, sőt hivatalának további viselésére felkérő iratok közül, legalább egyet, t. i. a kassait, közzé tenni. Tartalma következő: „Midőn f. é. jan. 6dikán a három evang. egyházi közsegünk részéről tartott egyházi gyűlésünkben volunk kö-

zöltetett a m. e. Juliusban Jolsván tartott egyházker. gyűlés jegyzőkönyve: nagy szomorúsággal és fájdalommal tapasztaltuk azt, mikép főtisztelendőség arra indítatva érte magát, hogy a superintendensi hivatal letegye, és hogy főtisztelendőség ezen érzékeny pillanatban, mellyben minden jelenvoltagek megilletődtek, az esperességi hivatalnoktól, az egyházak követőitől 's mind azon barátitól és segédeitől, kik 22 évig tartott püspöki hivatalkodásában előfordult mindennemű vig és szomorú eseményekben szives részt vettek, mélyen megindult szívvel végkép elbucszott. Azon indokok közt, mellyek főtisztelendőségdet imez mindnyájunkra nézve váratlan önelhatározásra hozták, találjuk kiváltkép magasabb életkorát és annak sajtáságos terheit; de e mellett gyöngén megjelgyezve sejdítjük azt is, hogy a jelenkorának uralkodó szelleme, melly inkább akadályozólag mint előmozdítólag az egyházi és vallásos érdekeknek ellenében működik, a magas hivatal terhét tetemesen nehezíti 's a hivatali méltóságot teherrel változtatja át. — Hogyha már főtisztelendőség ur! az előhozott indokokat kegyes engedelmével közelebb felvilágosítani bátorokodunk, történik az azon nemes szándokkal és azon bizodalmas reményben, főtisztelendőségdet arra bírhatni, hogy eltökölt szándokától állva, egyházkerületünk egyházi ügyének legmagas vezérletét, melly jobb és méltóbb kezekre nem bízathatik, még tovább is élte, — adja Isten hogy hosszú legyen — fogytáig, áldásteljesen, viendi.

Arra, mit főtisztelendőség uraságod mint legközelebbi okát hivatala letételének előhoz, hogy t. i. magasabb korhoz közeledik, mellyben Isten kegyelme által majdmajd a 70 évet elérte, hol a szükséges életörök, kivált a látásnak és az emlékező-tehetségnek fogyatkozása mindinkább érezhető, 's hogy ezeknél fogva, a mint gyöngöden gondolni méltóztatik, ideje volna a természet intésének hódolni és letenni egy hivatalt, melly friss erőt igényel: bátorokodunk alásan megjelgyezni, hogy mi hitelen kuffödből tudjuk, mikép főtisztelendőségdet épen az utolsó alkalommal Jolsván tartott kerületi gyűlésen elgyengítetlen, nemcsak lelki de testi erejében 's épségben kerületünk egyházi ügyeit, még pedig azon elismert ovatosság- és okosságal, mellyet csodálmi és méltánnyal nekünk is gyakorta alkalmunk vala, vezérlé. Nem, főtisztelendőség ur! még nincs itt ideje, bizunk Istenben! nincs itt órája annak, mellyben kegyed magas munkáját bevégeznéd, 's mind Zschokke mondja, színet-estvégi ünnepeknél. Böles teremtőnk és napjaink ura, ki eddig is főtisztelendőségdet olly kegyelmesen megtartotta, ki eddig is kegyed erősege vala, tovább is kegyeddel leend, ő ad kegyednek erőt felülről, hogy a nehéz főpásztori hivatal szentegyháza javára és dicsőségére tovább is folytathassa. — A második csak gyöngöden érintett indokra nézve, kénytelenítettünk nyilván megvallani, mikép napjainkban jó és hü főpásztornak lenni, nem könnyű. Egy komoly időt élünk nagy szellemi mozgalmak idejében. Es épen a mi hazánkban mindenfelől mutatkozik bizonyos tolongás és hájtás, küzdés és harc, meg pedig nemcsak a politika, de az egyház ügyeit szem előtt tartani. De épen itt tünedeznek a vizsgáló szem előtt inkább aggodalmas és leverő, mint emelő és örvendetes tünemények. És kinek alkalmá volt mind azon komoly jeleneteket, mellyek az utolsó években egyházunk körében az esperességi, kerületi 's főleg az egyetemes gyűléseken történtek, öröfgyellemel kísérni, az könnyen észrevehető, hogy sok történik ollyan, mi a maga rendén nem lehet, és mi, ha maga idejében segítség nem jó, egész evang. egyházi testületünkre e hazában nagyon károsan és veszélyesen hathat. Azonban nem akarjuk főtisztelendőségdet fárasztani az idő komoly jeleneinek emlegetésével, mellyek mindnyájunknak az éberséget szent kötelelességül teszik; hanem akarjuk főtisztelendőséggednek emlekeztelésben feleleveníteni azon szomorú tapasztalatokat, mellyek minden evangolikus egyház jó barátját, csak fájdalommal töltik el; egyet azonban el nem hallgathatunk, mikép épen most nagy szükség van arra, hogy egy böles, előrelátó, bátor, igazságos, sokoldalú tapasztalatok közt megérett kormányzó a veszedelemben forgó evang. egyház hajóját igazgassa, 's erős kézzel és elrettenhetlen lélekkel, mind azon veszélyeket elhárítsa, mellyek vesztét hozhatják neki. És mi senkít sem akarunk sérteni, ki a mi egyházkerületünkhöz tartozik és annak javát szívéből előmozdítani ohajtja, midőn szabadon és nyilván nyilatkozunk, — kegyed, főtisztelendőség ur, a jelenkor aggodalmi és mozgalmi közt azon egyedüli jártas révész, ki okossággal, igazsággal és érett tapasztalással, lelkes bátorsággal képes a sokfélekep veszedelmezett egyház sajkáját biztosan és épen a békekesség kikötőjébe vezetni. — Kérjük annak okáért kegyedet főtisztelendőség ur! kérjük tisztelletteli érzellemmel és mélyen megindult szívvel, vegye vissza azon komoly szavát, melly minket mindnyájunkat mindannyira megsebesített, 's legyen és maradjon még tovább is, 's valameddig a hatalmas Isten drága életét megtartandja, a mi fő és nyájas főpásztorunk, nekünk mindnyájunknak és minden a t. t. tiszai e. kerülethez tartozónak örömére, vigasztalására 's javára; kérjük egész alázatossággal, ne váljon főtisztelendőségged még most fölünk el, kik azon magas érdemeit, mellyeket főtisztelendőségged a 22 évig tartott superintendenciális hivatalában az egyházak és iskolák körül olly bőven szerze magának, igazán tisztelik és halásan elismorik.“

Itéljen már ebből minden, ki egészséges itélő-tehetséggel bír, vajjon illy felszólítás 's azon számtalan felszólítások következtében, mellyek, ugyszólván, mind viszhangjai az imint közöltöttek, tehetett-e jobbhat főtiszt. superintendens Jozeff Pál ur, annál, a mit tett, t. i. hogy superintendensi hivatalát közörömünkre megtartotta? Adjon Isten neki hosszú életet és áldást minden lépteire, kívánják hü alattvalói a tiszai ev. papok.

ország
közö
benn
ujab
's má
völgy
20 ö
vári
most
műve
után,
vaskö
keres
is ny
érten
haszn
gyon
többr
vetler
nézve
dani
védk,
nak a
végző
burgó
lyó m
leend
szere
éhhál
sittat
nál ta
gyese
vel a
bebiz
rendk
ollyan
tés le
leend,
élhess
beriss
tőzta
zett
kenyer
tüstnt
számá
ültetés
tassék,
végeig
között
tárból
részbe
csinál
végezn
pul me
kü Jóté
nyér-
utak es
által f
gyalog
hártat
től az
hogy a
vőségé
magát
zatért
szívbe
azt egy
avatott
szolgá
souló k
ményei
szükség
Az ura
és lelki
vettek,
(Utaz
Átl
dászto
nevelni
szerint
Horvát
dig jó
ő mind
tán fog
— Hau
belőlk
hogy jó
kodó sz
ő exclj
mégis h
intézk
gaszt,
renesét
Hau
fogyhat
intézet
eddig h
sem av
áldozat
nek. Ar
szorgalm

(Jó t e k o n y s á g.) Van herceg Coburgh magyarországi, nevezetesen Gömörmegyében kebelezett birtokai között egy a murányi uradalomhoz tartozó völgy, mely a benne eredő Garan folyótól Garan völgyének nevezetik 's ujjabb időkben leginkább a roppant költségekkel létrehozott 's már virágzásnak indult vasgyaraktól lett ismeretessé. E völgy fekvése oly magas, hogy egyes helységei szinte 17-20 öllel is meghaladják emelkedésében a szomszéd murányvári csúcsot. — Az éghajlat hideg, a terrenum sovány és mostoha. Zab és burgonya majdnem egyedüli tárgyai a földművelésnek. A lakosok leginkább munkásságuk keresete után, nevezetesen: favágásból, szénégetésből, fa- szén- és vaskő-fuvarozásból élnek. Általános bőtermés idején ezen kereset évenként könnyen némi felesleget, megtakarítvaival is nyújthatna, ha általában a parasztság a takarékosághoz értene, főleg pedig a szesz italok nagyobb mértékbeni használatától tartózkodnék. Így azonban kivéve kevés vagyonosbakt az égi madarak és mezei lilomok módjára többnyire csak márcól hónapra éldegél. Az 1845ki évet követlenül egy pár év előzte meg, melyet e völgy lakosságára nézve természetnyei illetőleg csak inségesnek lehet mondani 's midőn erre az 1845ki általános mostoha időjárás a vidék, mint mondva volt, szinte egyetlen földművelői iparának a zab és burgonyának t. i. tökéletes megsemmisítésével végződött volna: előre volt látható, hogy a lakosságának a burgonyahiány következtében 3 száz pcentnyivel több, a folyó magas ár miatt pedig négyszer ötször drágább kenyérré leendvén szüksége, az azt munkájának keresete után megszerezni képtelen, következésképp ha magára hagyatik, az éhhalál veszedelmének kitéve léssen. — Azonban alig tudósítottatott e roppant inségéről a fenséges herceg, 's a lakosoknál találtató eleség mennyiségének összeírását azonnal kegyesen elrendelni és midőn annak gyors és pontos végeztével a lakosok kereseti bérének egybevetése után csakugyan bebizonyult volna: hogy az uradalom által nyújtandó minden rendkívüli kereset mellett mégis 700 ember fog találatni olyian, ki a folyó évi 15 januártól kezdve a megszerzéshez leheltsége következtében az eleség tökéletes híjával leend, több ezerezen pedig segedelemre szorulandnak, hogy élhessenek, azon az ég jutalmára ugy mikint az öszves emberiség hálájára is egyiránt érdemes határozatot hozni méltóztatott: hogy jan. 15től kezdve egész majus utolsójáig a nevezett hétszáz embernek naponként egy font hús és két font kenyér osztassék ki, a nép munkával és pedig kézzel tustint kiűzetendővel látassék el 's a segedelem igénylők számára 12 ezer v. ftért zab és burgonya, a nevezettek között ültetés és vetés idején kölcsön fejében kiosztandó, vásároltassék. — E valóban hercegi határozat következtében majus végéig 28 ezer v. ftnyi hús és kenyér osztott ki a szegények között, 's mellözve a nevezett kölcsönt, az uradalmi pénztárból 144,000 váltó ft fizetett a dolgozó parasztoznak egy részben olly munkáért, melyeket, mint p. o. a vidéki utak csinálását, a parasztság különben is az uradalommal közösen végeznai tartozott volna. Minthogy pedig az inség a határnapul megállapított majus utolsóján is tul terjedett: a nagylelkű jótékonyaság azontul is folytatott. Junius végével a kenyér- és hús-kiosztás még rendes folyamatában volt 's az utak csinálása sok százakat foglalatokodtatott. Az uradalom által fizetett napi bér olly magas volt, hogy 13-14 éves gyalgol dolgozó gyermek is egy ezüst huszast kapna. — Így hárttatott el földesura gondoskodása által ezen szegénynéptől az anyagi bajok legreménytelibbiké — az éhség, a nélkül, hogy akár az álladalomhoz folyamodni, akár egyesek jószívűségét igénybe venni szükség lett volna. — Közlő nem érzi magát hivatva ezen az emberiség oltárára letett nemes áldozatért hálát mondani ő hercegségének, él az azon ezerek szívében, kiknek jót tett 's kiknek egybehangzó sohajtsái azt egykoron érzékenyebben tolmácsolandják, mint bármilly avatott toll; azt az egyet azonban bátor mégis megjegyezni: szolgáljon e nagyszerű példa minden tehetségsűsáknak hasonló körülmények között hathatós ösztönül, honunk intézményei könnyelmű ocsarlóinak pedig bizonyosságul: hogy szükség idején mégis jó, ha a népek gyámatyja van! — Az uradalmi tiszteket, kik ezen jótékonyaság indítványozása és lelkiismeretes kiosztása által abba szinte tetteles részt vettek, — kövesse az égnek áldása!

(Utazási napló Horvátföldön. VIII.) Még egy Georgicon. (Vége.)

Átlátta Haulik ő excija azon elvnek igazságát: „ha a gazdaszatot valaki igazán elő akarja mozdítani, annak előbb kell nevelni gazdákat, aztán őket gazdákat tanítani.“ O ezen elv szerint alapítá intézetét. Ez elvből indulva — mert látja, hogy Horvátország népének jóllétét 's boldogságát — melyet pedig jó szíven egyre visel — biztosítani nem lehet másképp — ő mindenekelőtt az elhagyott neveltetleneket nevelteti, 's aztán fogja 's ugyanott gazdaszatra taníttatni, hol neveltetnek. — Haulik György gyermekeket vesz föl atyai karjára, hogy belőlök ez intézetben kitépessé apjaik bünei 's előtételeit, és hogy jövőjüket szebb 's boldogabbá tegye, az óhoz ragaszkodó szülők szegény jelenénél. — Gondját mindenre kiterjesztí ő excija, ezen kisgazdák érdekében; gazdákká képezeti 's mégis hitvallás 's erkölcsnek szívőkbei gyökereztetéséről is intézkedik, hogy egykor legyen nekik mihen keresni vigaszt, megnyugvást, ha gazdaságukat valami véletlen szerencsétlenség érné.

Haulik György az emberiség iránti jótéteményiben kifogyhatlan. A multkor leánynevelő, egyszersmind beteg-ápoló intézetét láttuk fölnyitattai, mely tömérdek pénzbe került eddig már, 's még ezután is kerülend. Még ez intézetet föl sem avatták, már a kis pörntük számára is meg volt, hogy áldozatai lánczának szemei szakadatlanul egymásba fűződjenek. Amazt azért alapítá, hogy benne jó anyák 's jámbor szorgalmas gazdasszonyok neveltesenek, 's hogy legyen a

nyomorodott nő és hölgyeknek hová futamodniok; milly aemes! — Ezt azért, hogy parasztlól embert tegyen, és hogy sok szegény arvat, kinek sorsa tán szigoru leendett, édes- atyailag megtanítasson, mint kell azon kényerét tisztesen megszerezni, melyért egyébiránt küszöbről küszöbre járandott, de sőt mint kell semmiből ipar és szorgalom által a gazdaszat hosszán-széles nagy mezején boldoggá gyarapodnia; milly dicső, és emberi! — Két intézet egyszerre — ha bár Haulik György ő excija zágrábi püspök — ez sok! — Adj lsten hosszú életet a nagy férfunak, hogy mindkettőt tökéletesen rendbe hozza, 's hogy ügyelete alatt szándéka szerintiekké szilárduljanak; 's jót akar az emberiségnek — add isten, hogy még élteben lássa 's élvezze sokáig örömét azon haszonnak, melyet ez intézetekben az emberiségnek nyújtani gyönyöreinek legfőbbike az életben; jó kedvedben küldéd — lsten e férfutahorvátnép áldásul, engedd, hogy élete még messzire nyuljon, és minden jó lelkéből kifolyó tettét dus siker koronázza.

Haulik György élete egészen másoké, ő mindig arról gondolkodik, hol tehesse jót. Jótéteményei szintegy magyar intézetek jegyzőkönyvébe írtatvák, a mint jó tettei Horvátországot fonják körül. — Nézzünk a magyar gazdasági egyesület naplójába, neve ott ragyog; tekintstük az 'sparműve, gazdag küldeményét hálával megismerik. — E kis honban pedig minden, mi ujjabbkori szép van, vagy neki köszöni létét, vagy létrejöttében általa dusan gyamolítottatott. — És mégis vannak Zágrábmegyében emberek, kik e nagy férfiú életét keserítik, és habár teljes élteben az ő, kinek akármilly sok földi napjaimat magam is szivesen átengedném, miudamelték, kik ide küldetvék — az ugyis elég nagy számú táborhoz — költeményi segedelek; költöttek eleget e férfiú ellen; Zágráb püspökének csak tán azon egy indokból, hogy nem ők zágrábi püspökök, nevet 's jellemet beszennyezni törekedének; ez lájt ugyan neki, de ő bölesen hallgatva 's nemesen élve minden költeményt meghazudolt, és ha volna érzés vadbecsmérlőinek sziveiben szégyelhetnék magukat 's már egyszer megszínhelhetnék ellene dühöngni, tudván: mikint gonoszság nem foghat ki soha olly emberen, millyen Haulik György. Györgyünk dajkaházat építtetett az emberiség nyomortuinak számára, nevelőházat a neveltetlen picinyeknek; és ám láttuk a körleveleket ellene, alacsony gyanusítással vádoltaték, miszerint Zágrábot jesuitákkal akarja előzőlneni. — Gazdasági intézetet alapított, hogy benne bekeszerető gazdák képeztesenek, kik utálják azt, mi a gazdaságnak hátráltatója, a visszavonást, hogy benne emberek neveltessenek, kik a békét szeressék, megbecsüljék 's fontartsák, mert békében gyarapodhatik az iparkodó szorgalmas gazda, holott pártviszály megemésztá a vagyont, mint megemészté az ellenéek sokjajával a horvátországi ellenéek vezéréet is. 's földadák ittott, mikint e szelid bekeszerető férfiú: a kontató 's zavar-ápoló Horvátországban. — Magyarországon sokan hívék a költeményeket, 's Zágráb püspökének ellenségeivé lettek; mondák: „sok pénz van;“ biz ez könnyen igaz; de illy hosszán róla írni kötelesek érzem magamat épen azért, hogy magyarhoni tövütra rágalmak által vezetett ellenségei e derék férfunak lássák — hova teszi sok pénzt Zágráb püspökének jótékony keze; hogy lássák, miszerint neki más olfára van, mellyre rakja nagy áldozatát, mint millyen azon oltár, mellyen az egyre zavarkodóknak száz és száz ezrei egész családok teljes megbukásával is, minden haszon nélkül füstbe mentek; igen mondom, hogy tudják, 's ismerjék Haulik György zágrábi püspököt, 's az ellene irt, az ellene szórt költeményeket megvetve, eddigi hitököt megváltoztatva iránta az emberiség nevében hálára gerjedjenek.

KÜLFÖLD.

NAGYBRITANNIA. A parlamentházakban aug. 5-6án semmi nevezetes nem tárgyalatott. 7kén az alsóházban a cukorvámbill iránti választmányi jelentés olvastatván, helybenhagyatott. Harmadik olvasatása aug. 8kára volt kitűzve. A conservatív peerek aug. 6kán Stanley lordnál gyűlést tartván, a cukorvámbill keresztülmenetelét nem akadályozni és az ellen puzta ovást tenni határozták. A felsőház ebéli tanácskozásai csak utóhangjai lesznek azon nagyszerű túsának, melly által Nagybritannia a szabad kereskedés elvének örök időre meghódítatott.

A hírlapok az utóbbi napokban leginkább a hadsereg abnormis állapotával foglalkoztak, és nemcsak a katonai fenyeiték emberségesebb lábra állítását, hanem honvédelmi reformokat is sürgették. Alkalmat erre egy huszár minapi agyonkorbácsoltása nyújtott. Mindenesetre szomorú dolog, hogy a legszabadabb európai nemzet palladiuma egy olly terület, mellynek tagjai gyakran a bűnhöncz rabok sorsát irigylik, ugy hogy nem ritkán csak a végből követnek csint el, hogy deportáltassanak. A korbácsbüntetés körül a vélemények kettélék; némelyek, 's ugy szólván az egész nemzet egy vélekszik, hogy barbár 's embertelen az, és nemcsak az angol nemzet, hanem az egész civilizatio csulsága, mellyet tövözás nélkül el kell törteni; mások ellenben, szakmányos emberek, 's élökön Wellington hg, ezt mondják: „Az angol pör vadabb és féktelenebb, mint a német vagy francia, kik például idéztettek, és az angol hadsereg ez osztály legdesperáltabb egyeneiből alakították; őket korbács nélkül rendben tartani nem lehet; legfőbb annyira tanácsos a büntetést alábbszállítani, hogy emberhaltól ne vonjon maga után.“ Időközben a tengerészetenél is fordult egy eset elő, melly a közgyelmet magára vonja. Egy matröz, szinte részeg állapotban, felebbvalójára kezét emelt, 's ezért a hajó főárbocznai felakasztásra van elítelve, a végrehajtást a hírlapok felszólamlása miatt késleltetik.

Az angol hadsereg állapotáról az aug. 3ikái alsóházi tanácskozásból némelly adatok meríthetők. Lazard kapitány

a királynéhoz feliratot indítványozott, vizsgáltatná meg, mennyire tanácsos a hadi szolgálat idejét leszállítani, a megszkéseknak elejét venni 'sat. Az indítvány nem pártolított ugyan, de a ministeriumot nyilatkoztatni készleté, hogy a tárgyat minélelőbb szönyegre hozandja, mit, mint látni fogjuk, néhány nap mulva teljesítet is. Lazard azt mondá többek közt beszédében, hogy a mostani honvédelmi rendszer semmi népszerűséggel nem bír, hogy Canadában az utolsó három év alatt 735, Nagybritanniaiban 5208, Irlandban 1594 katona szökött meg. Az életfogytiglanos szolgálat a testi büntetés eltörlését leheltenné teszi. A jelen rendszer alatt a bérlők és kézművesek irtóznak fiaikat a hadseregbe adni, hol sokan meg is bénítják magokat, hogy elbocsátassanak. A hadseregben, kivált a lovasságnál minden huszadik halálozás öngyilkosság. A folyó évben 23,000 ujonczra van szükség, 's azok a munka bősége miatt sehol sem kaphatók; a toborzók hiába tivornáznak. Anglia az egyetlen ország, mellyben a katonák határozatlan időre fogadtatnak; Franciaországban az összeírás ideje 7 év, 's legujjabban Ausztria is 8 évre szállította a szolgálatidőt 14 évről; a keletindiai benszültöt spahik csak 3 évig szolgálnak. Emlékeztetett arra, hogy 1806ban a szolgálatidő 7, 14 és 21 évre csökkentetett, másfél év mulva azonban e hasznos rendszabály egy pótlótörvény által, melly szerint a király felhatalmaztatott, azoknak, kik határozatlan időre beállának, 5 font stggel több felpénzt adni, meghusítottat. Mintegy 3/4 év előtt szó volt arról, hogy az előbbi ministerium e rendszabályt ismét javasolni akarja. — A hadügyminister arra figyelmeztetett, hogy a brit hadseregből rendszeren 24,000 főtáiban, 55,000 pedig a gyarmatokban van, 's ott legalább 10 évig kell maradniok, a költséges szállítás miatt, tehát a rövid szolgálatidő nagy bajjal jár. — Osborne is igazolá Lazard állítását, hogy az angol katonáknak minden huszadika kivégzi magát, holott a többi lakosságnál az öngyilkosok aránya ugy áll a többi hallottak számához, mint 1:340hez.

Az aug. 7ikei Times egy éles cikkben kel ki a francia kormány állítólagos terve ellen, a spanyol királyt Trapani grófhoz adni. Előre bocsátja, hogy ez ügy elintézése kizárólag magára a spanyol nemzetre bízandó, minden beavatkozás, kivált olly dictatori hangu, minő Trapani gróf francia pártfogolása volt, eszélytelen, és csak magát a pártfogolt völegényt teszi gyűlöltté a spanyolok előtt. Továbbá pedig ezt mondja: „Ila e dologban nem azon monarcha politikája forogna fen, ki saját országában és egész Európában legnagyobb elmélet hírében áll, kemény de illy szavakban festerők Lajos Filep magaviseletét Spanyolország iránt. De a makacsaság, mellyel egy hitvány dologhoz ragaszkodik, a dictatori hang, mellyel a spanyol ügyek iránt az európai udvarok ellenében él, és a vakság, mellyel egynél többször fenyegetőzött, a félsziget békéjét és szabadságát képtelen igényeknek feláldozni, — mindezen körülmények családja emelése körül szenvedélyességet áruálnak el, melly az igazság, a józan ész és a böles politika minden elveibe ütökzik. Czeljait csak a legrosszabb eszközök és azon személyek által érhetné el, kik minden egyéb tekintetben Spanyolországra nézve legveszedelmesebbek. Hihető-é, hogy a francziák meggondoló királya kész volt, Narvaez tábornokot Madridba statuscin és katonai forradalom tervével ellátva visszaküldeni, csupán olly czélből, hogy azon szemtelén terv, mellynek Christina királyné feláldozni akarja leányát, kivétsseék, és hogy egy Trapani gróf ültetessék egy trónra, kit a nemzet azon pillanattól fogva nem becsülhetne? Hihető-é, hogy e különös alkudozás változataiban a madridi francia követ annyira ment merészségében, miszerint a spanyol ministereket azzal fenyegetné, hogy ha Trapani gróftól félrevetik, Montemolin gróftól, Don Carlos fiát, francia seregek hozandják vissza Madridba? A spanyol ministerek kinevetették e fenyegetést, mert tudták, honnan jő, de a sértést mégis éreznük kellett. Hallatlan igény, hogy egy spanyol királyné a Tuillieriák engedelme nélkül férjhozmenni ne merjen. Illy megsértése egy régi koronának, mivel az azt épen viselő fejedelemsasszony fiatal és gyenge, commentarra nem szorul e sehogyan nem igazolható. Annál megfoghatlanabb az, minthogy arra semmi politikai indok nem létezik, hanem csak személyes családi tekintetek forognak fen. A kérdés semmi politikai oldallal nem bír, és nem arról van szó, angol, ausztriai vagy porosz jelöltnek adassék-é elsősg franczia jelölt felett; sem Anglia, sem Ausztria, sem Poroszország nem pártolnak semmi völegényt; a kérdés csak spanyol függetlenség vagy francia parancs kérdése. — A cikk hátralevő része azon gondolat elhárítására czéloz, mintha Angliának érdekében lenne, hogy Isabella kezét Koburg-Kohary herceg (Leopold, született 1824. jan. 31.) nyerje el; 's végül igen éles kifejezések történnék „Lajos Filep politikai híusága és családi büszkesége“ ellen, és az jegyzetetik meg, mikép már eljött az idő, „hogy az alattomos terv a nyilvánosságnak átadatván Europa roszalását és Spanyolország boszankodását magára vonja.“

SPANYOLORSZÁG. Olozaga a londoni lapokba aug. 3. czafolatot igtatott a francia Constitutionnel azon állítása ellen, minth ő ministerlétekor Trapani gróf házasságát előmozdítani ígérkezett volna. És előadja, mikép őt a francia követ akkor, midőn Nápolyból Madridba Carini herceg követül megérkezett, arra akarta birni, hogy, mivel Nápoly még Isabellát el nem ismerte volna, megelőző lépéseket tegyen és a nápolyi követ hivatalos fogadásának a házasság iránt, melly Carini herceg küldetésének hihetőleg főczélja, kedvezőleg nyilatkozzék. Ezen különös ajánlatot Olozaga felrevetette 's hiszi, hogy ebben ministeri és hazafiai kötelessége szerint cselekedett. A következők az volt, hogy Carini hg az ő ministersége alatt soha hivatalosan el nem fogadtatott.

Madrid, Jul. 31. A spanyol határra folytonosan több meg több seregek küldetnek; a megszkések oltan sürtek levén, minden tetten ért katona két óra mulva elfogatása

után agyonlövették. — A progressisták azt híresztelik, hogy Don Henrique Cortinával (Belgiumból) Londonba menend, s innen Esparteroval Lisszabonba jövend, honnan Spanyolország erőszakos újjáalakítása megindítani fogja. Mondják, hogy a kormány Don Henrique infansta, ha Londonba menne, hova utlevele nincsen, s miután még a tengerészettől sem bocsátott el, szökevénynek nyilvánítani akarja. — Az itteni ministeri lapok alig találnak elég szép szót a pápa közönséges látogatásának magasztalására, feledni látszanak a külföldön, hogy számtalan spanyol politikai menekült nyomorog és hasonló szerencsére vár. — A királyné hír szerint szinte közönségesen akart hirdetni jul. 24-én, anyjának nevenapján, de a ministerekkel meg nem egyeztetett.

Egy aug. 2ai madridi levél szerint híre volt, hogy az egész cabinet leköszönt.

NÉMETORSZÁG és DÁNIA. A holsteini rendek, miután a lapunkban közölt indítvány szerint a német szövetséghez iratot bocsátottak, önhatalmulag szétmentek. Legelőbb is Preetz gr. szólalmott fel az aug. 4kei ülésben és azt mondá, hogy a kormány egész törekvése az ország nemzetiségének megsemmisítésére czéloz, miben ő részt venni nem akar. Ha azt hiszi a kormány, hogy a rendek csak egy coteria nézetét képviselik, rendeljen új választásokat, s látni fogja, hogy a rendek mögött az egész ország áll. Ezzel elhagyta a teremt. Hasonló nyilatkozattal távozott el Bargum követ is. A királyi biztos, ki a német szövetséghez intézendő irat tárgyalásán jelen nem volt, most kérve kérte a rendeket, maradjanak és folytassák rendes ügyeiket. Utána, hatot kivéve, minden rendek odanyilatkoztak, hogy működésükben akadályoztatva látják magokat, és ennélfogva nem marad-

hatnak. A hátramaradt hat tag még folyvást gyűléseket tart a királyi biztossal.

Az irat, melynek kíséretében Holstein rendei az illető okleveleket a német szövetség gyűléséhez átküldötték, következően hangzik: „Ez oklevelekből kitészik, hogy fejedelmünk, Dánia királya ő felsége, Schleswig, Holstein és Lauenburg hercege, nem tekintvén az ovást, melyet Holstein hercegség rendei 1844ben a rothschildi gyűlés indítványai ellenében Schleswig és Holstein hercegségek statusjogi állása iránt tettek, 1846iki julius Skai nyílt levelében szándékát nyilvánította, Holstein önálló szövetségi statust adán összes birodalommal egyesíteni; — hogy Holstein hercegségnek Schleswiggel való és jogaihoz tartozó elválaszthatlan összeköttetése eltörléshez hasonlóan magyarázatot; továbbá, hogy az idei rendi gyűléshez intézett kir. leiratban minden petíciók és előterjesztéseknek, melyek Schleswig és Holstein statusjogi állására vonatkoznak, eltűlése által, a rendeket mint a nemzet törvényes műszereit alapörvényileg illető folyamodási jog megsértetett; és hogy fölünk, azon törekvésben, miszerint törvényes uton és legelőbb a fejedelmünk panaszaink orvoslását nyerjük, a felirat el nem fogadása által, a kihallgatás megtagadtatott. A holsteini rendi gyűlés tehát az általok képviselt szövetségi status iránt tartozó kötelességének tartotta, az eddigi eseményeket és a dolog jelen állását bizodalmasan tudomásul adni a magas szövetségi gyűlésnek, mely magára vállalta, minden egyes szövetségi status jogait az illetőnek feljelentése nyomán bent és künt sértetlenül fenntartani.

BELGIUM. A Belgium és Holland közt ez év eleje óta fenforgott vámvillongás közelebb szerencsésen elhárítottat, új kereskedési szerződés kötöttvén, jul. 29-ől szóló. E szer-

ződés 8 évre van kötve, még pedig úgy, hogy ha 1851kig egyik fél sem mondja fel, 1855ig legyen érvényes, ezen időn túl évről évre hosszabbítatván meg. A kivételi vámtételek mindkét részen visszavonattak. Holland kötelezi magát, minden kedvezményben, melyet idegen országoknak adand, Belgiumot is részesíteni 'sat. E szerződés által az eddigi kártékony bizonytalanság elműltözöttvén, hihetőleg mindkét országban tetszéssel fog fogadtatni.

Aug. 6kán a követkamará ismét egybegyűlvén, a főnebbi szerződés elibe terjesztetett. A senatus aug. 12kére volt összehíva.

AFRIKA. Abd-el-Kader alkalmasint használni akarja az afrikai had legjobb tábornokainak, kik Franciaországba magokat követekül megválasztatni mentek, távollétét, s julius végével ismét megközelítette a határt marokkói oldalról. Közellappangását a határszéli arabok ingerültségéből, kiket ismét titkon izgat a francziák ellen, és némely marhacordák elhajtatásából gyantították. A hadsereg portyázó csapatai nem mozdulhattak, mert ugyanazon időben a forráság emlékezetet meghaladó nagyságu volt.

Ugy látszik, hogy az angolok számára Afrika déli csúcsán Algeria alakul. Az ottani angol gyarmatok kemény harczokat kénytelenek vinni a kallékkal, kik őket zsákmány kedvéért 500—1000 embernyi csoportokban meglátogatták. A Times e népfajt igen harcziasnak festi. Angliából már több ezred küldetett segítségére a Jóményfokához.

Gr. Dessewffy Emil vezérlete mellett szerkesztő Szenvey József. (Szerkesztőség szállítás irtóca Horváthház 540d. sz. a 1ső em.)

Hivatalos tudósítások.

Só-szállítási árcsökkenés. (1, 3)

A kir. erdélyi kincstár rendelkezéséből f. évi szeptember 14kén reggeli 9 órakor Szebenben a kincstári elnöklei irodában sósállítási tárgyában mely hat évek folyta alatt, t. i. 1851ől bezárólag 1853. Marosújvártól Szegedre évenkénti 50,000 mázsával részesített kö. részerint pedig darab sóban hajokon eszközöndő lézen, árcsökkenés fog tartatni. A kiküldési bér minden máza után 25/4 kr. p. p. a' szállítványi apadásnak túl nem hágható mennyisége pedig 2 1/2 fontra minden mázsától határozatlik. A vállalkozni kívánók kötelesek az árcsökkenés előtt a' kiküldési bértől számitandó 5 procentumi bánatpénzt letenni. A vállalkozók által leteendő kezesség, pedig nevezetesen a' szerződési feltételek pontos teljesítésére nézve a' felvállalt szállítvány fuvarbérétől 20 cent, az előleg adandó fuvarbérre nézve pedig, 5 cent s egy összesen 25 centre határozatlik. A többi árcsökkenési valamint szerződési feltételek az erdélyi kincstárnál valamint a' szegedi, aradi, vallemarei, soborsini, lippai, makói, temesvári és nagybecskereki k. sóhivataloknál, nemkülönbén a' magyar kir. udv. kamara számvevői hivatalnál Budán megtehatók.

Jelentés. (1, 3)

Alolrt kellemes kötelességének tartja a' t. cz. közönséget ezennel a' nemzeti iparműkiállításba méltóságos gróf Áilly Lipót ur Pozsony megyében kebelezett borostyánkői uradalma terjedékes márványbányából szállított márvány-műkészítményekre — az illető iparműkedvelőknek mintagyanant szolgálóakokra — figyelemzetni; s egyszerűsind ezen márványkőnek, melyből a' fentebb említett műkészítmények faragvág — minden építési tárgyakhoz való idomteljes alkalmazhatását — a' legnagyobb arányoktól sem vévén ki — ajánlolog jelenteni: kérvén az e' részbeni tudakozódásokat, s bár miféle megrendeléseket, melyeknek a' legújabb műépítellyel és legújabb művészekkel ellátott intézet mellett — jutányos arért s legpontosabban elégtetethetük — az alolrtóhoz utalványoztatni. Stampfen 1846-ki augusztus 15kén. Mazúr Pál borostyánkői uradalom mérnöke.

F. évi szeptember 11dik napján

ugymint az akkori nagyszombati marha-vásárkor, és az ezt tüstént követő kirakó-vásárkor ugymint azon havi 14. 15. és 16kán valamint is a' következő napokon elad szulini Szulinyi Antal ur Nagyszombatan 19. szám alatti házában, szintegy a' szeredi vonalon fekvő pinceszében és pince-épületeiben: tokaji és ménesi asszaborokat 1811 és 1822dik esztendőől, palackokban. Szirmai szilvoviczát 1811dik esztendőől palackokban. 30,000 akó vas-abroncsos üres hordókat, 150, 100, 80, 70, 50, 30, 15, 12, 10 egész 5 akóig. 20,000 akó tótorsági 1837. esztendőben vágott igen szép kádárfát, 3000, 500, 200, 180, 150, 80, 70 és 50 akónyi minőségben. Igen jó abroncs-vasat, egy 3000 akós, egy 500 akós hordóra, azután több 180, 150, 100, 80, 70 és 30 akós hordókra. Kiszáradt tölgyszalakat, részint kiécsolva, részint pedig lapokra vágva. Különféle butorokat és szoba szerelést, tükörök- és csillárokat. Különféle lovakat, kocsikat, löszerszámokat, nyeregszereket, pokróczokat s takarókat. Különféle földművelési szereket. Különféle építési szereket, kapukat, ajtókat ablakokat 'sat. vörös rezet, sárga rezet és különféle vasat. Megjegyzés: a' hordó és kádárfa az árverésben kívül is naponra eladó. Az iten eladónak jelentett hordók és kádárfaon kívül Szulinyi Antal urnak rapportori pinceszében és házában Buda mellett több ezer akó vas-abroncsos 12 és 10 akós hordók szintegy mint kádárfa több 180, 150, 80 és 70 akós hordókra abroncs-vasat együtt eladó — Az arakat és feltételeket közli Szulinyi Antal ur Nagyszombataból bérmentes levelek általi jelentkezésekre. (672) (1)

Boschko II. Kymo és fiai,

kik 40 év óta az austriai tartományokkal nevezetesen mindennemű török kordován-börrel kereskednek, kik ez idő alatt a' szükséges kordovánt Törökországból nagyobb részint ide Pestre küldötték és az itteni börkereskedőknek nagymennyiségben eladták; miután Boschko-Lappe H. K. György jelenleg magyar alattvaló lett, s az itteni polgári jogot megnyerni szerencsés volt, s ennélfogva ő itt telepedett, és raktárain kívül, hol ő nagyban mindennemű kordován-bört árul, nagyhid-utczai báró Sina-féle házában boltot is nyitott, hol, a' t. cz. közönség kényelme végett mindennemű kordován-börök kisebb mennyiségben is el ad és pedig olly jutányos arért mint nagyban. — Szintegy meg fogja látogatni nagyszerű raktárával Magyarország vásártját is, hol olcsosága és árának jóságának pontos szolgáltatja által, ügybarátjai bizalmát megnyerni törekedni fog. (603) (3, 3)

A' községi posztó- és gyapjuszövet-gyár-részvénytársaság

f. évi június 29kén tartott közgyűlésében több részvényesek kívánataihoz és a' vállalat érdekéhez képest ideiglenes részvények kibocsátását olly megjegyzéssel rendelé meg, hogy azokon mind a' már teljesített, mind utóbb teljesítendő részletfizetések följelentessenek, s illy részvények nem csak azon részvényeseknek, kik az eddigi részletfizetéseket beszolgáltatták, hanem azoknak is, kik a' második részletfizetéssel netalán hátramaradásban vagnak, ha ezt e' jelen hirdetőmnyének az illető hirdalpa való megjelenésétől számitando egy hónap alatt teljesítendik, kezököz szolgáltatassanak. Község június 29kén 1846. Hutter Sámuel a' fentirt társaság titoknoka. (626) (3, 3)

Főhívás (3, 3)

a' gyáralapító részvénytársasági tizes részvények 6-ik részletének befizetésére.

Az igazgatóság részéről közhírré tétetik, miként az alírt tizes részvények utáni szabályszerű 6dik részlet befizetésnek határdeje f. 1846dik évi szeptember 1-jétől bezárólag 15-keig leend a' befizetések történnék Pesten, a' társasági pénztárnál (szél-utca gr. Pejacsevich-ház 2dik emelet) és a' vidéki ügynökségeknél. — Költ Pesten augusztus 1-jén 1846. Tulajdonos Borsos Márton. — Nyomatja Landerer és Heckenast Pesten.

Végül hozzá adatik, hogy írásbeli ajánlatok is megengedtetnek, melyek mindazonáltal legalább az árcsökkenési napot megelőző estvéig a' kir. erdélyi kincstár elnökségénél benyújtandók. (660)

Árcsökkenési hirdetés. (3, 3)

A' kir. magyar tudomány-egyetem részéről közhírré tétetik: miként az orvosi-karnak épületében, némi előforduló építési változások elkészítése folyó évi augusztus hó 26dik napján délelőtti 11 órakor tartandó árcsökkenés utján a' legolcsóbb áron felvállalónak fog átadati; — felszólítanak ennélfogva azon közműves, cserepes, ács, asztalos, lakatos és festő mesterek, kik ezeket a' kir. tudomány-egyetem irodája hivatalos óráiban megtekinthető terv szerint felvállalni kívánják, — hogy az említett időben az orvosi-kar házában Pesten, ujlilág-utczában 591. szám alatt megjelenhesenek. Költ Pesten 1846dik évi augusztus 13kán.

Thomassevics Mihály elleni esődper. (3, 3)

23130. Pest városa tanácsa jelentése szerint Thomassevics Mihály helybeli posztó kereskedő hitelvezői esődületének határnapja f. évi augusztus 26dikára tüzötven ki és tömeggondnokká Joannovich Mihály, pergondviselővé pedig Barabás Dániel hites ügyvéd nevezetvén. Költ Sz. Iván hó 16. 1846.

Posztógyári jelentés. (3, 3)

Gróf Zay Károly ő méltósága Trencsén megyében fekvő Zay-ugróczy posztógyára igazgatóságának szerencsése van a' tisztelt közönségnek ezennel jelenteni, miszerint a' nevezett gyár már teljes működésben lévő, mindennemű posztó-, tüffel-, toskin-, nadrag- stb. kelmeket, lehető legújanyos áron, nagyobb mennyiségben is állit elő. Eddigi raktárát Zay-Ugroczon, Bucsanban, Trencsénben és Nagyszombatan létező; ideiglenes rakhellyel azonban vásárok alkalmával mind Pesten, mind honunk egyéb főkereskedelmi piaczn birand. A' kik e' gyárat bizalommal szerencsésíteni akarják, sziveskedjenek akár egyenesen Zay-Ugroczra az alolrt gyári igazgatóhoz, akár Bucsanba a' gyár tulajdonosa gr. Zay Károly ő méltóságához, akár Nagyszombataba Richter Eduárd posztó- és divatárushoz utalni rendelvényeiket. — Zay-Ugroczon julius 23kén 1846.

A' gyár igazgatósága.

Szilly János lelkipásztorságtanának (7, 8)

második kiadása költségmentesen jelenik meg. Az első és második kötet már kész, a' harmadik pedig sajtó alatt van. A' három kötetből álló munka ára 6 forint, fiztve pedig 6 ft 18 kr. p.p. Ennek letérése mellett a' két első kötet fiztve nálunk és áttutunk megszereshető, a' harmadik rövid idő múlva következik. Pesten augusztus 18kán 1846. Eggenberger József és fia m. akad. könyvtárosok. (676) (1)

Pénztári irodalom. (1, 2)

Megjelent Rupp Jakab Magyarország ekkorig ismeretes pénzei' stb. vegyes házből királyok korszaka (ugyanaz e' a' k nyelvén is) 174 lapnyi füzettel és 293 pénzrajzzal (tízestől táblán). A' b'ötárgy 's jeles nyelv, valamint leírása sok eddig ismeretlen ritkaságoknak e' munkát nélkülözhetlenül teszi a' régiségek barátjai előtt. Kapható 3 ft 30 kr. pengőért (az 1-ső rész 3 p. ft) Eggenberger, Geibel és Heckenast könyvtárosoknál. (681)

A' komáromi takarékpénztár (1)

folyó év és hó 30-án a' megyeház kisebb teremében reggeli 10 órakor tartandó közgyűlésére minden t. cz. részvényesek megjelenni tisztelettel felszólítanak és kéretnek. Költ augusztus 14-én 1846. A' választmány.

Közludomás végett.

Alolrt ügyfeleimnek, és azoknak kik hol tartózkodásom felett kétkednek, ezennel nyilvánitom: hogy sz. kir. Pest városában, mázsá-utca 1-2 sz. a' 1ső emeleten lakom Jóna Ferencz (680) (1, 2) köz és váltóügyvéd.

Ház-eladás. (2, 3)

Szolnok városába az országos uton igen tágos udvarral és mindennemű gazdasági épületekkel ellátott jó karban lévő lakház, az örökösök kívánására f. augusztus utolyáig kedvező feltételek mellett örökáron eladandó; — ez idő lefolyta után az érintett ház árverésre fog bocsátatni. — Ertekezhetni lehet bérmentes le c'okkel D. L. czán alatt helyben. (670)

Eladó lovak. (1)

Több kettős és négyes fogatú kocsi-lovak Pesten sipp-utczában 368. sz. alatt szabad kézből eladók. (683)

Gyógyszertári lakváltoztatás. (7, 8)

Az „oroszlán” czimű gyógyszer-táram eddigi állomását a' k. egyetem' téréül két házzal tovább a' növendék-paplak és zöldfa-utca sarkára tettem át. Eddigi bízodalimat a' mélyen tisztelt közönségnek hálával fogadván jelentem: hogy gyógyszer-táramat külsőleg és belsőleg egészen újonan és czélszerűleg rendeztem, és magamat a' mélyen tisztelt közönségnek ezután is bízodalimába ajánlom. Jármany Gusztáv az „oroszlán” czimű gyógyszer-tárlajdonosa. (637)

Hasznóbérlet. (3, 3)

Bács megyében t. jankovázai uradalomhoz tartozó, ugyan Jankovázai mezővárosban létező tágas vendégfogadó, vendégszobakkal, konyhával, kamarával, jó pincevel, elegendő istállóval és felszerelt ellátva, augusztus hó 30kán szeptember 29-étől kezdve, három egymás utáni következő évre nyilvános árverés' utján hasznóbérletre fog adati. Mely időre és helyen a' bérletni kívánók, bánatpénzzel ellátva, illendően meghivatnak. — Költ Jankovázon augusztus 5kén 1846. Nagy Sándor tisztartó.

Hasznóbéri hirdetés. (6, 6)

F. évi augusztus 23kén Krassó megyében, ngos szendrői gróf Török, özv. D'Elle-vaux Mária asszony esődtömegéhez tartozó, s Lugos és Lippa közli ország-uton fekvő Szpata helysége, mely egy 1/2, 33 1/4-, 26 1/2 telkes jobbágy, 11 házas és 7 házatlan szellérből, egy terjedelmes udvaron épült úr lakból mindennean gazdasági épületekkel, 70 hold legnemesebb gyümölcsfajjal és 15,000 darab szilvafával büitett majorsági földből, ehhez kivántó pálinkaházzal, kádakkal és üsttel, 300 hold szántó-földből, 50 hold kaszálóból, és 126 hold ordóból áll, f. évi november 1ső napjától kezdve, három egymás-utáni évekre, árverés' utján a' leg többet lgerőnek hasznóbérletre fog adati; bérletni kívánók felszólítanak, hogy a' kitűzött nap délelőtti 10 órakor Szpatán, az uri lakban 2 o p. ft. bánatpénzzel ellátva megjelenjenek. — A' szerződési feltételeket láthatni az alolrtnál. Penkó Béla tömeggondnok. (622)

Piőca-eladás. (1, 2)

Jó-féle piőczák 100 száma 7 ft pengőben, egyenesen 5 kr., folytonosan kaphatók Tudtnék Andrásnál só-utca 251dik szám alatt. (667)

Fzen... negy... tók... meg... Buda... 5 ft... ritk... nyek... sor...
TAk... lasok... dály... Me g... foglalt... és term... tás) J... és Dán... Nemzet... árkele...
MLA...
CV... kik azt... a csator... általba... nélkülöz...
Lo b... en Fran... derekast... szólva...
„Ang... idétek... magas... len fejle... tes react... vagy a c... korábbi... közzóra... csin és c... hasznó l... is haszn... gaságuk...
Ebbő...
lyek köz... mezt b... csérve a... gulatától... ni, mi ált... het érdeke... sohasem... delmét cs... csatornák... melyet m... lyegezhet... nevezetes... már kama... második;... kezik, h... lelend...
Hogy... ban, me... pedtek a... sés, mind... lagos cse... ban is tar... költséges... tetés hoza... időben éjj... felelhesse... vámbér p... a vasutak... zia minist...
No má... denik elő... akkor leho... is valaki... lözhető... óta az ille...
Mi tel... mely szer... szüntették... kik mégis... nek mind... abban a k... tunk, mel... kintélye...
„Közö... befolyasna... versenyzés... ország jav... föbb alapj... fog tűnni... és iparban... Európa és... egész világ... lett, de m... feltenni te... müipari fej... a felsőbb... tés legterh... ladával mi... tását terhel... czikk érték